

RIIGIKAITSE AINEKAVA

gümnaasiumi 10.klassile

1. Õpieesmärgid

10. klassis riigikaitse õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) on Eestile lojaalne kodanik, kellel on positiivne hoiak ja valmidus vajaduse korral Eestit kaitsta ning kes tegutseb lähtuvalt õigusriigi põhimõtetest;
- 2) järgib demokraatlikke väärtusi ning on solidaarne ja vastutustundlik;
- 3) mõistab riigikaitse seotust erinevate ühiskonnaelu valdkondadega;
- 4) väärtustab kaitsevälase elukutset, kaitseväge ja vabatahtlikku tegevust Kaitseliidus ning selle eriorganisatsioonides;
- 5) teab riigikaitse korraldust ning kaitseväge ülesehitust ja ülesandeid ning riigikaitset reguleerivaid õigusakte;
- 6) teab kodanikukaitse põhimõtteid;
- 7) tunneb huvi riigikaitse ja sõjaajaloo vastu;
- 8) teab NATO kollektiivse kaitse põhimõtet;
- 9) on omandanud esmased oskused ohutult relva käsitseda, esmaabi anda, kriisiolukordades käituda ja tegutseda;
- 10) teab topograafia põhialuseid, orienteerub maastikul kaardi ja kompassiga ning käitub keskkonda säästvalt.

2. Õppesisu – 70 tundi

2.1.Sissejuhatus riigikaisesse /10 tundi/

- 2.1.1 Esitatavad nõudmised, kursuse ülesehitus ja teemade kirjeldused, hindamise kriteeriumid.
- 2.1.2 Relvakonfliktide ja sõdade tunnused. Sõja etapid.
- 2.1.3 Eesti riigikaitse üldine korraldus ja kaitsepoliitika.
- 2.1.4 Rahvusvahelised organisatsioonid. NATO, EL, OSCE, ODKB.
- 2.1.5 Hädaolukorrad. Hädaolukordade jaotus ja raskusastmed.

Põhimõisted: Totaalne sõda, piiratud sõda. Multi-, bi-, unipolaarsed maailma valitsemise süsteemid. Kollektiivne julgeolek. Hädaolukord.

2.2. Eesti kaitseväge struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväge ja Kaitseliidu sümbolika ja traditsioonid /4 tundi/.

- 2.2.1 Eesti Kaitseväge struktuur ja ülesanded.
- 2.2.2 Kutseline armee, reservarmee.

2.3 Kaitseväeteenistus /4 tundi/

- 2.3.1 Ajateenistus, selle ülesehitus ja kestus.

2.3.2 Sümbolika, aastmed, ajateenistuse ülesehitus, päevakord, EKV relvastus.

Põhimõisted: Eesti Kaitsevägi, ajateenistus, teenistus reservis, elukutseline sõdur.

2.3.3 Teadmiste kontroll: jaotusmaterjali ja konspekti põhine.

2.4. Relvaõpe /12 tundi/

2.4.1 Ballistika alused. Ohutusnõuded.

2.4.2 Automaat Galil AR käsitsemine. Erinevad laskeasendid.

Põhimõisted: Sise-, välis-, vaheballistika, ballistiline trajektoor, hajuvus, automaatrelv.

2.5. Eesti sõjaajalugu /5 tundi/

2.5.1 Iseseisev õppetöö: Igor Kopõtin „Otserki ob istorii Estonskoi armii 1918-1940“.

2.5.2 Teadmiste kontroll: abimaterjali põhine.

2.6 Sõjatopograafia /5 tundi/

2.6.1 Topograafia sissejuhatus. Kaardi lugemine.

2.6.2 Kompass, magnetiline asimuut ja direktsiooninurk. Kaardi orienteerimine, maastikul orienteerumine.

Põhimõisted: Magneetiline, tõeline ja kaardipõhi. Samakõrgusjoon. Kaardi legend ja mõõtkava.

2.6.3 Teadmiste kontroll: koordinaatide määramine kaardil, marsruudi planeerimine, kahe objekti vahelise suuna ja kauguse määramine.

2.7 Praktiline õpe välilaagris /26 tundi/

2.7.1 Välilaagri püstitamine. Keskkonnakaitse.

2.7.2 Toitlustamine ja hügieen välitingimustes.

2.7.3 Maskeerimise põhitõed.

2.7.4 Laskmine automaadist Galil AR.

2.7.5 Riviõpe.

3. Õpitulemused

10. klassi õpilane:

1) on Eesti Vabariigile lojaalne kodanik, järgib demokraatlikke väärtusi ning on vajaduse korral valmis Eestit kaitsma;

- 2) tunneb sõjaajaloo, sh Eesti sõjaajaloo olulisemaid sündmusi ja nende mõju ning tagajärgi ühiskonna arengule ja oma lähedastele;
- 3) teab ning analüüsib peamisi aktuaalseid rahvusvahelisi probleeme ja nende mõju Eesti ühiskonnale ning NATO kollektiivse kaitse põhimõtet;
- 4) leiab ja kasutab vajaduse korral riigikaitseesse puutuvat olulist infot, sh Eesti riigikaitse üldist korraldust reguleerivaid õigusakte;
- 5) teab kaitseväeteenistuse põhialuseid, sh on omandanud esmase ettekujutuse ajateenistusest ning Kaitseliidust ja selle eriorganisatsioonidest ning teab ja väärtustab kaitseväelase elukutset;
- 6) tunneb rivilise liikumise, relvaõppe, sh ohutuse põhialuseid, oskab käituda kriisiolukordades ja anda esmaabi;
- 7) orienteerub iseseisvalt maastikul kaardi ja kompassiga, arvestades keskkonnakaitse põhimõtteid ja norme;
- 8) tegutseb meeskonna koosseisus kaaslasiga abistavalt ja toetavalt.

4. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Riigikaitse õpitulemuste kontrolli ja hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada saadud teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks.

Hinnatakse nii teadmisi ja nende rakendamise oskust kui ka üldpädevuste saavutatust, sh õpioskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele.

Kursuse jooksul hinnatakse alljärgnevalt:

- Iga suure õppeploki lõpus toimub jaotusmaterjalide põhine kontrolltöö, väiksemate õppeplokkide puhul pannakse kontrolltöö kokku 2-3 osast. Kursuse lõpus toimub suur teoreetiline eksam kogu läbitud kursuse materjali põhjal;
- Laagris hinnatakse praktilisi sooritusi;
- Hinnatavateks sooritusteks on lisaks: gruppitöö (Rahvusvahelised organisatsioonid), väitlus etteantud teemal, arvamusküsimused (1-2 lk).

Õppeaasta jooksul rakendatakse viiepallisüsteemi.

Kasutatakse:

1. jooksvat hindamist; peab olema vähemalt 3 jooksvat hinnet;
2. kokkuvõtvat hindamist (õppekursusehinne).

Tase	Teema: Sissejuhatus riigikaitseesse
5	Oskab tuua näiteid kriiside, konfliktide põhjustest ja tunnustest, analüüsib mõningate konfliktidega seotud arengut ning nende ärahoidmiseks või ohjamiseks kasutatavaid meetodeid; Eristab rahvusvahelise julgeolekukeskkonna erinevaid arenguetappe ja tunnuseid ning toob näiteid külma sõja aegsest ja tänapäevasest julgeolekukorraldusest; Tunneb koostööjulgeoleku üldisi põhimõtteid ning peamisi julgeolekuga tegelevaid organisatsioone (NATO, EL, ÜRO, OSCE);

	Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kriis ja konflikt, sõda, julgeolekurisk, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberjulgeolek, kollektiivne kaitse ja julgeolek, koostööjulgeolek, lubatud ja keelatud relvad, terrorism, totaalkaitse.</i>
4	Oskab tuua näiteid kriiside, konfliktide põhjustest ja tunnustest, analüüsib mõningate konfliktidega seotud arengut ning nende ärahoidmiseks või ohjamiseks kasutatavaid meetodeid; Eristab rahvusvahelise julgeolekukeskkonna erinevaid arenguetappe ja tunnuseid ning toob näiteid külma sõja aegsest ja tänapäevasest julgeolekukorraldusest; Tunneb koostööjulgeoleku üldisi põhimõtteid ning peamisi julgeolekuga tegelevaid organisatsioone (NATO, EL, ÜRO, OSCE); Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kriis ja konflikt, sõda, julgeolekurisk, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberjulgeolek, kollektiivne kaitse ja julgeolek, koostööjulgeolek, lubatud ja keelatud relvad, terrorism, totaalkaitse.</i>
3	Teab kriiside, konfliktide põhjusi ja tunnusi, õpetaja abiga analüüsib mõningate konfliktidega seotud arengut ning nende ärahoidmiseks või ohjamiseks kasutatavaid meetodeid; Mõistab rahvusvahelise julgeolekukeskkonna erinevaid arenguetappe ja tunnuseid ning toob näiteid külma sõja aegsest ja tänapäevasest julgeolekukorraldusest; On tutvunud koostööjulgeoleku üldisi põhimõtete ning peamiste julgeolekuga tegelevate organisatsioonidega (NATO, EL, ODKB, OSCE); Mõistab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kriis ja konflikt, sõda, julgeolekurisk, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberjulgeolek, kollektiivne kaitse ja julgeolek, koostööjulgeolek, lubatud ja keelatud relvad, terrorism, totaalkaitse.</i>
2	On omandanud ettekujutuse maailma üldpoliitilisest korrast, teab põhilisi riigikaitse aspekte ning tänapäeva julgeoleku olukorda. On tutvunud Eesti riigikaitsega tegelevate riigiorganitega ning nende rakendamisega kriisi- ja hädaolukorras.
	Teema: Eesti Kaitseväge struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväge ja Kaitseliidu sümboolika ja traditsioonid
5	Tunneb kaitseväge ja Kaitseliidu ülesehitust; Toob näiteid kaitseväge ja Kaitseliidu ülesannete kohta; Teab riigikaitse vabatahtlikuna osalemise võimalusi; Tunneb ära kaitseväge vormiriietuse, auastmetunnused ja eraldusmärgid; Teab kaitseväge ja Kaitseliidu traditsioone ning sümboolikat; Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>lahingpaar, jagu, rühm, kompanii, pataljon, brigaad, kaitseringkond, väeliik, staap, ülem, staabiülem, kaitseväge juhataja.</i>
4	Tunneb kaitseväge ja Kaitseliidu ülesehitust; Toob näiteid kaitseväge ja Kaitseliidu ülesannete kohta; Teab riigikaitse vabatahtlikuna osalemise võimalusi; Tunneb ära kaitseväge vormiriietuse, auastmetunnused ja eraldusmärgid; Teab kaitseväge ja Kaitseliidu traditsioone ning sümboolikat; Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>lahingpaar, jagu, rühm, kompanii, pataljon, brigaad, kaitseringkond, väeliik, staap, ülem, staabiülem, kaitseväge juhataja.</i>
3	On tutvunud kaitseväge ja Kaitseliidu ülesehitusega;

	<p>Teab kaitseväe ja Kaitseliidu ülesannete kohta; On tutvunud riigikaitstes vabatahtlikuna osalemise võimalusi; Tunneb ära kaitseväe vormiriietuse, auastmetunnused ja eraldusmärgid; Mõistab järgmisi mõisteid: <i>lahingpaar, jagu, rühm, kompanii, pataljon, brigaad, kaitseringkond, väeliik, staap, ülem, staabiülem, kaitseväe juhataja.</i></p>
2	<p>On omandanud ettekujutuse EKV struktuurist ja ülesannetest. On tutvunud kaitseväe ja Kaitseliidu ülesannetega. Tunneb ära kaitseväe vormiriietuse, auastmetunnused ja eraldusmärgid.</p>
	<p>Teema: Kaitseväeteenistus</p>
5	<p>On omandanud ülevaate kaitseväeteenistusest ja selle liikidest „Kaitseväeteenistuse seaduse” alusel; Teab kaitseväeteenistuskohustuslase õigusi ja kohustusi, kutsealusena arvele võtmise korra üldaluseid, kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramise, ajateenistusse kutsumise, ajapikenduse ja vabastuse saamise põhjuseid ja korda, asendusteenistusse kutsumise korra üldaluseid; On omandanud ettekujutuse ajateenistusest, ajateenija õigustest ja kohustustest ning kaitseväe distsipliinist; On omandanud ettekujutuse kaitsevälase elukutsest ja üldteadmisi teenistusest reservis; Teab, mida toob endaga kaasa riigikaitsealaste kohustuste eiramine, ning oskab hinnata tagajärgi; Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kutsealune, ajateenija, reservväelane, kaitsevälane, kaitseväekohustuslane, kaitseväeteenistuskõlblikkus, asendusteenistus.</i></p>
4	<p>On omandanud ülevaate kaitseväeteenistusest ja selle liikidest „Kaitseväeteenistuse seaduse” alusel; Teab kaitseväeteenistuskohustuslase õigusi ja kohustusi, kutsealusena arvele võtmise korra üldaluseid, kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramise, ajateenistusse kutsumise, ajapikenduse ja vabastuse saamise põhjuseid ja korda, asendusteenistusse kutsumise korra üldaluseid; On omandanud ettekujutuse ajateenistusest, ajateenija õigustest ja kohustustest ning kaitseväe distsipliinist; On omandanud ettekujutuse kaitsevälase elukutsest ja üldteadmisi teenistusest reservis; Teab, mida toob endaga kaasa riigikaitsealaste kohustuste eiramine, ning oskab hinnata tagajärgi; Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kutsealune, ajateenija, reservväelane, kaitsevälane, kaitseväekohustuslane, kaitseväeteenistuskõlblikkus, asendusteenistus.</i></p>
3	<p>On tutvunud kaitseväeteenistuse ja selle liikidega „Kaitseväeteenistuse seaduse” alusel; On tutvunud kaitseväeteenistuskohustuslase õigusi ja kohustusi, kutsealusena arvele võtmise korra üldaluseid, kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramise, ajateenistusse kutsumise, ajapikenduse ja vabastuse saamise põhjuseid ja korda, asendusteenistusse kutsumise korra üldaluseid; On omandanud ettekujutuse ajateenistusest, ajateenija õigustest ja kohustustest ning kaitseväe distsipliinist;</p>

	<p>On omandanud ettekujutuse kaitseväelase elukutsest ja üldteadmisi teenistusest reservis;</p> <p>Teab, mida toob endaga kaasa riigikaitsealaste kohustuste eiramine, ning oskab hinnata tagajärgi;</p> <p>Kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>kutsealune, ajateenija, reservväelane, kaitseväelane, kaitseväekohustuslane, kaitseväeteenistuskõlblikkus, asendusteenistus.</i></p>
2	<p>On omandanud ettekujutuse ülevaate kaitseväeteenistusest ja selle liikidest „Kaitseväeteenistuse seaduse” alusel;</p> <p>On omandanud ettekujutuse ajateenistusest, ajateenija õigustest ja kohustustest ning kaitseväe distsipliinist;</p> <p>On omandanud ettekujutuse kaitseväelase elukutsest ja üldteadmisi teenistusest reservis;</p>
	Teema: Relvaõpe
5	<p>Teab, mis relvi ja relvasüsteeme Eesti kaitseväes kasutatakse;</p> <p>Tunneb ja järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel; käitub lasketiirus turvaliselt, teab ohutuid relva hooldamise põhimõtteid;</p> <p>Nimetab käsitulirelva (Galil AR näitel) põhiosad ja teab nende koostööd;</p> <p>Teab lasu sooritamist mõjutavaid tegureid;</p> <p>Võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat;</p> <p>Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>automaatrelv, püstol, kaudtulerehv, laskemoon, lask.</i></p>
4	<p>Teab, mis relvi ja relvasüsteeme Eesti kaitseväes kasutatakse;</p> <p>Tunneb ja järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel; käitub lasketiirus turvaliselt, teab ohutuid relva hooldamise põhimõtteid;</p> <p>Nimetab käsitulirelva (Galil AR näitel) põhiosad ja teab nende koostööd;</p> <p>Teab lasu sooritamist mõjutavaid tegureid;</p> <p>Võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat;</p> <p>Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>automaatrelv, püstol, kaudtulerehv, laskemoon, lask.</i></p>
3	<p>On tutvunud Eesti kaitseväes kasutatavate relvade ja relvasüsteemidega;</p> <p>Tunneb ja järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel; käitub lasketiirus turvaliselt, teab ohutuid relva hooldamise põhimõtteid;</p> <p>On tutvunud käsitulirelva (Galil AR näitel) põhiosadega;</p> <p>On omandanud ettekujutuse lasu sooritamist mõjutavatest teguritest;</p> <p>Võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat;</p> <p>Kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>automaatrelv, püstol, kaudtulerehv, laskemoon, lask.</i></p>
2	<p>On tutvunud Eesti kaitseväes kasutatavate relvade ja relvasüsteemidega;</p> <p>On tutvunud ohutusnõuetega tulirelva kasutamisel</p> <p>On tutvunud käsitulirelva (Galil AR näitel) põhiosadega;</p> <p>On omandanud ettekujutuse lasu sooritamist mõjutavatest teguritest;</p>
	Teema: Eesti sõjaajalugu
5	<p>Teab sõjanduse arengu põhijooni ning oskab selgitada sõdade eripalgelist mõju ühiskonna arengule ja inimeste saatusele; seletab näidete kaudu, kuidas sõjapidamine ja sellesse suhtumine on ajaloo jooksul muutunud;</p> <p>Oskab nimetada Eesti ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaid sündmusi ning</p>

	<p>nende põhjusi maailma ajaloo kontekstis, analüüsib sõja tagajärgi ja mõju ning seoseid ühiskondlike protsessidega;</p> <p>Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>sõda, sõjaajalugu, sõjandus, sõjateadus, strateegia, taktika, palgasõdur, üldine sõjaväekohustus, ohvitser.</i></p>
4	<p>Teab sõjanduse arengu põhijooni ning oskab selgitada sõdade eripalgelist mõju ühiskonna arengule ja inimeste saatusele; seletab näidete kaudu, kuidas sõjapidamine ja sellesse suhtumine on ajaloo jooksul muutunud;</p> <p>Oskab nimetada Eesti ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaid sündmusi ning nende põhjusi maailma ajaloo kontekstis, analüüsib sõja tagajärgi ja mõju ning seoseid ühiskondlike protsessidega;</p> <p>Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>sõda, sõjaajalugu, sõjandus, sõjateadus, strateegia, taktika, palgasõdur, üldine sõjaväekohustus, ohvitser.</i></p>
3	<p>On tutvunud sõjanduse arengu põhijoontega;</p> <p>Teab Eesti ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaid sündmusi ning nende põhjusi maailma ajaloo kontekstis;</p> <p>Kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>sõda, sõjaajalugu, sõjandus, sõjateadus, strateegia, taktika, palgasõdur, üldine sõjaväekohustus, ohvitser.</i></p>
2	<p>On tutvunud sõjanduse arengu põhijoontega;</p> <p>On tutvunud Eesti ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaite sündmustega;</p>
	Teema: Sõjatopograafia
5	<p>Teab, mis topograafilisi kaarte ja mis eesmärgil Eesti kaitseväes kasutatakse;</p> <p>Määrab paberkaardil kasutatavat mõõtkava ja teisendab seda maastikul sammupaaridesse;</p> <p>Mõõdab pabeririba kasutades kaugusi ning hindab maastikul silma järgi erinevaid kaugusi;</p> <p>Analüüsib topograafilise kaardi leppemärke ja iseloomustab kaardil kajastatud objekte;</p> <p>Määrab objektidevahelisi ruumilisi seoseid;</p> <p>Määrab kaardil malli abil direktsiooninurga ja looduses maastikul kompassi järgi asimuudi ning kaitseväe kaardil UTMi koordinaadid;</p> <p>Orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul mööda etteantud marsruuti; tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid;</p> <p>Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>mõõtkava, kaardi leppemärgid, kaardi koordinaadid, direktsiooninurk, magnetiline asimuut, suunaparand, punkt-, joon- ja pindobjektid maastikul.</i></p>
4	<p>Teab, mis topograafilisi kaarte ja mis eesmärgil Eesti kaitseväes kasutatakse;</p> <p>Määrab paberkaardil kasutatavat mõõtkava ja teisendab seda maastikul sammupaaridesse;</p> <p>Mõõdab pabeririba kasutades kaugusi ning hindab maastikul silma järgi erinevaid kaugusi;</p> <p>Analüüsib topograafilise kaardi leppemärke ja iseloomustab kaardil kajastatud objekte;</p>

	<p>Määrab objektidevahelisi ruumilisi seoseid; Määrab kaardil malli abil direktsiooninurga ja looduses maastikul kompassi järgi asimuudi ning kaitseväe kaardil UTMi koordinaadid; Orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul mööda etteantud marsruuti; tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid; Seletab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>mõõtkava, kaardi leppemärgid, kaardi koordinaadid, direktsiooninurk, magnetiline asimuut, suunaparand, punkt-, joon- ja pindobjektid maastikul.</i></p>
3	<p>On tutvunud, mis topograafilisi kaarte ja mis eesmärgil Eesti kaitseväes kasutatakse; Määrab paberkaardil kasutatavat mõõtkava ja teisendab seda maastikul sammupaaridesse; On tutvunud topograafilise kaardi leppemärkidega; Orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul mööda etteantud marsruuti; tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid; Kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>mõõtkava, kaardi leppemärgid, kaardi koordinaadid, direktsiooninurk, magnetiline asimuut, suunaparand, punkt-, joon- ja pindobjektid maastikul.</i></p>
2	<p>On tutvunud, mis topograafilisi kaarte ja mis eesmärgil Eesti kaitseväes kasutatakse; On tutvunud topograafilise kaardi leppemärkidega;</p>
	Teema: Praktiline õpe välilaagris
5	<p>Tegutseb ühtse meeskonnana organiseeritult jao ja rühma koosseisus; Saab aru sõjaväelisest rivikorrast ning oskab esmaseid rivivõtteid paigal ja liikumisel kolonnis; Tunneb ning oskab kasutada üksikvõitleja ja allüksuse üldvarustust ning teab selle otstarvet; Oskab liikuda päeval ja öösel jalgsi rännakukolonnis ning üksikvõitlejana maastikul; Tunneb kaitsevälialist rutiini ja päevaplaani; Täidab erinevaid ülesandeid välitingimustes jao koosseisus majutusala püstitamisel; Valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppe tegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju; Tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid välitingimustes majutuse korraldamisel; Tunneb ning täidab välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid; Tunneb ja kasutab peamisi moondamise ning varjatud liikumise võimalusi erineval maastikul ja erinevas valguses; Tunneb ning järgib relvadega ümberkäimise ohutuseeskirju ja -nõudeid, Võtab iseseisvalt laskeasendeid ja kasutab õiget päästmistehnikat; Käitub lasketiirus turvaliselt laskmiskäskluste järgi; Sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all.</p>
4	<p>Tegutseb ühtse meeskonnana organiseeritult jao ja rühma koosseisus; Saab aru sõjaväelisest rivikorrast ning oskab esmaseid rivivõtteid paigal ja liikumisel kolonnis; Tunneb ning oskab kasutada üksikvõitleja ja allüksuse üldvarustust</p>

	<p>ning teab selle otstarvet; Oskab liikuda päeval ja öösel jalgsi rännakukolonnis ning üksikvõitlejana maastikul; Tunneb kaitsevaelist rutiini ja päevaplaani; Täidab erinevaid ülesandeid välitingimustes jao koosseisus majutusala püstitamisel; Valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppe tegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju; Tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid välitingimustes majutuse korraldamisel; Tunneb ning täidab välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid; Tunneb ja kasutab peamisi moondamise ning varjatud liikumise võimalusi erineval maastikul ja erinevas valguses; Tunneb ning järgib relvadega ümberkäimise ohutuseeskirju ja - nõudeid, Võtab iseseisvalt laskeasendeid ja kasutab õiget päästmistehnikat; Käitub lasketiirus turvaliselt laskmiskäskluste järgi; Sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all.</p>
3	<p>Tegutseb ühtse meeskonnana organiseeritult jao ja rühma koosseisus; On tutvunud sõjaväelise rivikorraga; On tutvunud üksikvõitleja ja allüksuse üldvarustusega; Oskab liikuda päeval ja öösel jalgsi rännakukolonnis ning üksikvõitlejana maastikul; On tutvunud kaitsevaelise rutiini ja päevaplaaniga; Täidab erinevaid ülesandeid välitingimustes jao koosseisus majutusala püstitamisel; Valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppe tegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju; On tutvunud keskkonnakaitse põhimõtetega välitingimustes majutuse korraldamisel; On tutvunud välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reeglitega; On tutvunud peamiste moondamise ning varjatud liikumise võimalustega erineval maastikul ja erinevas valguses; Tunneb ning järgib relvadega ümberkäimise ohutuseeskirju ja - nõudeid, Võtab iseseisvalt laskeasendeid ja kasutab õiget päästmistehnikat; Käitub lasketiirus turvaliselt laskmiskäskluste järgi; Sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all.</p>
2	<p>Tegutseb ühtse meeskonnana organiseeritult jao ja rühma koosseisus; On tutvunud sõjaväelise rivikorraga; On tutvunud üksikvõitleja ja allüksuse üldvarustusega; Oskab liikuda päeval ja öösel jalgsi rännakukolonnis ning üksikvõitlejana maastikul; On tutvunud kaitsevaelise rutiini ja päevaplaaniga; Täidab erinevaid ülesandeid välitingimustes jao koosseisus majutusala püstitamisel; Valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppe tegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju; On tutvunud keskkonnakaitse põhimõtetega välitingimustes majutuse korraldamisel; On tutvunud välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reeglitega; On tutvunud peamiste moondamise ning varjatud liikumise</p>

5.Õppekirjandus

- Rein Helme jt. „Riigikaitse õpik gümnaasiumidele ja kutseõppeasutustele“.
- Kaitseministeerium
- „Sõduriõpik“
- A.Kruusmann „Topograafia õpik“

6. Õppevahendid.

- Jaotusmaterjalid
- Automaadid Galil AR
- Topograafilised kaardid, kompassid
- Välilaagri varustus vastavalt laagrikavale
- Muu materjal (PowerPoint presentatsioonid jne)